

Z ČESKO-AMERICKÉ POESIE.

JAN ZÁHORA:

VÁNOCE.

Ó Vánoce, vy tajuplné svátky jak vábné naše jméno se rtů plyne a při vzpomínce na vás náruť matky zas horoucněji děko k sobě vine.

Ó Vánoce, jež o vstup hlásíte se, kéž na chvíli se duch náš rozradostní v tom viru vášni, v hoři, zmatku, běse —

jen na chvíli zas buďte mali, prostní. Nechť nad hlavou si blesky žhnou a páří, nechť vyniká se šklebí ústa stará: dnes stájně tam, kde jsme co děti stáli pod kouzelným dojmem Svatvočera.

Ó Vánoce, památky dědů svaté, zda prosit smím za stédrot všemu rodu!

Nám nadílky je třeba vřehovaté ne zlata ždáme, ale mír a shodu. Kéž v posled radostné mé oko spatří zas lásku vnikat v Čechů duši chladnou!

pak zmizí nesvár rozvaděných bratří a navždy smileni si v náruť padnou.

HAVEL Z HOR:

ZTRACENÉ MLÁDÍ.

Kde že je mládí mé — ptá se — mládí, jež snilo jen o kráse... Ach, to jsem dávno ztratil — životu krvi platil!

Kde že je mládí mé, mládí mé? Ach, to je předčasně uvadlé! Předčasně uvadlé, kdy mělo zkvést v ozdušň pochmurných měst...

Uvadlo mládí a srdce šlo v svět hledati štěstí květ — květ, který ještě nevykvetl...

Česko-americký přehled.

Slečna Šárka Hrbková, profesorka nebraské university v Lincoln, přednášela minulý týden v Memorial Hallu o Rusku a výklad svůj doprovázela fotografickými snímky, jež v průběhu své letošní cesty po Rusku získala. Velice se líbily obrázky ze života ruského mužíka a především o-brazy měst a vesnic, všechny do-ložené poutavým výkladem řeči-nice. Zvláštní zájem jevilu posluchačstvo o politickou část řeči, v níž slečna Hrbková bystře nakres-liila nynější situaci v Rusku a zra-kům shromážděných předvedla řa-du obrázků z ruské "dumy," po-dobizny členů carské rodiny a jme-novitě obraz velkoknížete Ale-xeje, následníka trůnu, kolem něho-ž se nyní soustřeďují největší zájmy ruského národa. Předná-ška slečny Hrbkové byla odměně-na živým souhlasem.

Sokolstvo do Čech. Padesáté výročí slavného od-kazu dvou českých velikánů Fueg-nera a Tyrse oslaví české Sokol-stvo sletem v matičce Praze, je-něž bude zároveň prvním sletem Sva-zu Slovanského Sokolstva. Rok 1912 bude pro Sokolstvo rokem zvláště významným, neboť bude

dovršen počet Sokolských Jednot na 1,000 a počet členstva na 100,000. Přítel slet bude zároveň věrným obrazem sokolské činnosti směřující k mravnímu a tělesnému povznesení našeho národa. Usku-tečnění sletu všesokolského v rá-mci vytyčeném vyžaduje však sou-činnost nejen všech Jednot, ale i všech jednotlivých členů, bratří i sester. Pílná a svědomitá pří-prava veškerých cvičení, zvláště prostných, zabezpečí nedostižný, uchvacující dojem, jímž Sokolské slety budily neobmezené uznání kázně a výeviku českého Sokol-stva. Česko-americký Sokol bude důstojně zastoupen závodním družstvem, ku kterému se připojí velká řada krajanů, kterým ne-vymizela dosud žhavá touha ze srdce uviděti ještě jednou naše krásné rodné kraje. Výprava do Čech bude vsutku imponantní, protože jednodlá, o čě se postarala přepravní firma Brodský & Sovák v New Yorku, zajistivší k tomu cíli mohutnou a pohodlnou loď "New Amsterdam," nosící 17,250 tun, která předčí co do veli-kosti i největší známé lodí brém-ské. Na lodi je zajištěno pro ú-častníky výpravy 300 kajut druhé třídy a 500 kajut třetí třídy se vším moderním zařízením pro po-hodlí cestujících vypravené. Loď vyjede z přístavu New Yorkého dne 11. června 1912 a cestu do Rotterdamu urazí za 8 a půl dne. Z Rotterdamu pojede výprava přes Lipsko a Drážďany do Prahy zvláštním rychlovlakem přímo bez přesezení. Podle dosud učiněných přihlášek možno již souditi pře-dem, že to bude nejmohutnější výprava americkými Čechy kdy pořádaná. A proto jest třeba, a-by ti, kteří se hodlají výpravy sů-častnit, neotáleli a přihlášku. — Ku zajištění místa je nutno s uči-něnou přihlášku zaslati \$10 zá-vdavku. Kdyby některý z účastní-ků výpravy přihlášku svoji před 1. dubnem 1912 odvolal, bude mu závdavek vrácen. Zastupem firmy Brodský & Sovák pro západní státy jest pan Josef Mík v Oma-zee, Burlington Depot, jež všechny dotazy ohledně výpravy zodpoví a vše další zařídí.

poraziti Šmejkalu dvakrát během jedné hodiny. Ku podepsání svých slov nabídl dáti v náuku \$1,000. — Vyzývatelem jest ruský obr Ivan Romanov, jehož americkým manažerem jest E. Alberti. Oba zá-pasníci jsou nyní v New Yorku a tak lze doufati, že se milovníci fecko-fimského zápasu brzo do-slechnou o vlezajímavém výsled-ku zápasu dvou Slovanů. Poráž-ka Šmejkalova znamenala by pro tohoto asi dočasný konec nadějí v něj námi skládaných. Doufejme však, že se mu podaří zdolat i to-hoto obra, silnějšího nežli byl Ro-gers.

Čech nejlepší tackle ve hře kopané. Dle výroku Fieldinga H. Yosta, učitele footballu na michiganské universitě, jest krajan Sylvestr Shonka nejlepším tacklem foot-ballových mužstev Západu. Yost, který byl oficiálně pověřen sestavěním mužstva ze všech západních států, zařadil Shonku před Franka z Minnesoty, jež byl některými východními sportovci stavěn do všeamerického pryjho mužstva. Yost praví o Shonkovi: "Bylo řečeno o nebraském kapitánu, že se nikdy neměl s dobrým tea-mem, a když stál proti lidem sobě rovným nemohl ukázati svoje u-mění, avšak ve hře s Michiganským nikdy neváhal a vždy jejich řady rozrážel. Shonka jest jedi-ným mužem, který kdy michigan-ské řady prorazil."

Z bídy a žalu se pomátla na smyslech.

Před nějakým časem bylo ozná-meno, že krajananka Anna Gotfrí-dová z Chicaga oblékla se do mužských šatů, aby tak snáz na-lezla zahraničnou práci, ježto její muž jest práce neschopný a celá rodina trpí hroznou bídu a hlad. Byla pak nalezena v Rod-gers Parku na lavičce polozkrhlá a vyhladovělá. Policie se jí ujma-la a soucitní lidé jí pak častěji navštěvovali a dobrovolnými dá-rky ulevovali bídě její rodiny. V posledních dnech byly na ní pozoro-vati stopy mozkové poruchy a byla proto odvezena na pozorova-cí stanici, kde bude o jejím osudu rozhodnuto.

Šmejkal vyzván Romanovem. Českému šampionu Jos. Šmejka-lovi vyvstal po jeho vítězství nad Rogersem vážný soupeř, jež chlubně prohlásil, že si troufá

neboť Mrázek pracoval u kádě v pivovaru sám, a teprv když jeho zmizení bylo nápadné, bylo po něm pátráno. Jest však domněn-ka, že v návalu trudnomyslnosti spáchal sebevraždu.

— Paní M. Macháčková, man-želka hostinského v č. 1594 Mer-vin ave. v Clevelandu, otrávil se strychninem. Jako příčina sebe-vraždy udává se ztráta dvou dí-tek, srdeční vada a domácí různí-ce. Macháčková byla teprv 28 let věku.

Z CELÉHO SVĚTA.

Úžasná bestialnost páchaná na dětech. Italské listy přinášejí úžasná odhalení, jež předstihují vše, co dosud kdy sděleno bylo o straš-ných útrapách a mukách těch nej-ubozších bytostí, bezbranných dě-tí, jež jiní obětují vlastní záchra-ně před bídou, děti, jež stávají se spásným nástrojem ztracenům, zoufalstvím a bídou o veškerou lidskost oloupeným. Listy ty sdě-lují strašlivá tato data: V Římě vyvinul se pravý oheďok pájčová-ním dětí, jež zjevem a tělesným stavem svým mají vyvolati soucit dobrodinec, nikoliv na prospěch svých, nýbrž na prospěch osob, jimž byli — zapůjčeny. Děje se tak bohužel i v jiných městech, nejen v Římě, ale pravou hrůzu vzbudi-ti musí, co se v Římě děje s dětmi těmi, nežli jsou vyslány na ulici. Tam spatříte lze často schoulenou ženu dlážděnou s dvěma i čtyr-mi děťátkami zmračenými, jež bledouce zvedají ručku prosebně k chodci. Jinde stojí žebrák a vousem rozečuchaným, na každé ruce dítě a úpi tise: "Máme hlad! Od věterejška jsme ještě nejedli!" Přemnohým těmto dětem, kteréž

ČERNÁ KRONIKA.

— Jaroslav Mrázek, 25letý, nedávno ženatý krajan v Cleve-landu, byl nalezen mrtvej ve sla-dovnické kádě 12 stop hluboké a až po okraj vaříce vodou naplně-né. Příčina neštěstí není známa, při tom eizinku. Ta otevřela ko-nečné obálku a chvějící se rukou vytáhla složený list. Celá je: To se zachvěla a zdivený zrak její byl ztrnule upřen v černé vě-tví bílé plochy dopisu. Zajisté do-stala nemilou zprávu, pomyslí-jsem si. A hle, skutečně. Ruka její klela najednou bezvládně i s listem podle těla, hlava zapadla v ramena a zrak její přikrylý dlou-hé hadvábné řasy, v kterých za-blesklo se česá, jakoby slza. Hruď její se však najednou zvinila, tělo zachvělo, prsty rukou sevřely a se-rtů splynulo. "Miu moder! Aer det sant! Det aer foer mycket! ... Han aer en leogner! — Má matka! Je to pravda! To je příliš mnoho! — Ne, on le!" V té chvíli zahledl jsem se na list, který svřela v rukou a četl tato slova, psaná silnou a výraz-nou, rukou mužskou: "Viu roer garna vacner. Jag vill saag a dig nagot. Taenk dig bara. Din moder doett ganska plosstlight. Vi hafva kallats, vi ha setat daerborsta. Aldrig har jag sett naegot vaekrare — inte glosenna! Det aer inte sa svart, som man tror..." ("Byli jsme shaft přátelé. Chci

Z MYSTERIA DUŠÍ.

Dvě nálady.

I. F. M. BERANOVSKÝ: POHROBNÍ VZPOMÍNKA. Památce M. S.

Chytil mne stesk: Ta drhá bytost hnije! — Je marno stesku bránit se... Zabořil smích a na rtích melodie o štěstí mládí, krásae zálých let, v srdci mém vzpouel divný hlu květ — a z duše trysla hofká elegie: Ta drhá bytost hnije, hnije, hnije — — —

II. PRAHA ŠRÁMEK: O MRTVÉ MARYNĚ.

A umřela... Těch jeji dvacet let odeslo nekam práchnivět. A bylo třeba trochu vzpomínat, trochu žít s tím a trochu hlad. A žít bylo třeba utišt — v pekelné žizi hodné líhu pit. A v konec všemu cynicky se smát, — v př: boude blasfemicky se psy žrát. A umřela...

vypůjčovány jsou od zákoutní a-gentury za půl liry denně, rozdí-rají se šaty uměle, a-li jich agen-tura nezískala už v hadrech, a bledost tváře způsobuje se jim rovněž uměle tím, že se jim nedá vůbec nic jísti dokud celodenní žebrota není u konce a pokud je-jí výsledek nedosáhl určitého ob-nosu. Jiní dávají dětem gitaru neb mandolinu do ruky, naučí je opzlým zpěvům a chodí s nimi od osterie k osterii. Hezounký hoch s mandolinou v ruce, žlutý jak vosk v obličej, s pleť průzračnou na rukou svých, neschopen strachem a slabostí ani, aby rozezvul-šel struny mandoliny, vláčí se nočními lokály. Soucitní hosté jich požádali "otec," jež hořlka doprovázel, by dal dítě vyhojiti především z oční choroby. "Otec" odpověděl však s cynickou otevře-ností: "Naopak, staráme se sami, aby oslepl! Pak aspoň vyděláme víc — bude u panstva buditi více soucitu." Jak daleko až dospěti může lidská bezcitnost, ba otro-lost úplná, vidno z toho, že dětem způsobí se často uměle na rameni neb někde jinde na těle rány nej-prv jen lehké, načež po 24 hodin klade se jim na rány ty slanina hodné solená; bolest to sice příliš nezvyší, ale ránu to hrozně rozšíří i maso vypadá pak ohnivě zrudlé. A to vše jen, aby byl vzbuzen sou-cit obecenstva na prospěch zá-městnavatelů malých otroků! — Každého večera udržuje se pak rána stále čerstvou novým příklá-dáním slaniny a zeleného listí. Ji-ku způsob zvýšené "výdělkové schopnosti" dětí jest ten, že se jim na údech způsobují umělé otoky. Tluče se na př. lahvi na rucek neb nožku nebožátka, nejprve zlehoun-ka, pak stále prudčeji, stále silně-jí. As po dvaceti takto stupňova-ných úderech lahvi naskočí do-

tyčnému dítěti silný tok, jež průměrem potrvá po 48 hodin: jsouť už v těchto bestialnostech učině-ny zkušenosti, i po stránce prakti-cké prý co nejpřesnější! A pak se počne znovu.

Nový ohromný skandál v Paříži.

V Montmartre a jiných čtvrtích města Paříže byly objeveny skan-dály, jakých Paříž dosud neměla. Se skandálem je spojeno zatýkání osob z tak zvané lepší společnosti a oblažují se další i nejtrapnější odhalení. Vyšetřující soudec zji-štil, že na Montmartre a i v jiných čtvrtích pařížských vede se pravý zorganizovaný obchod s nedospě-lými děvčátky, pro kterýž pracují zvláštní sprostředkovatelny, ko-missionáři a jiní zločinci. Zjistilo se že tři hlavní viníci jsou osoby v Paříži všeobecně známé: ředitel populárního denníku "Lanterne", Flachon, dále jistý velkopřmysl-ník, rodem Polák a jeden obchod-ník.

Dnes jest zjištěno, že na př. ře-ditel Flachon z jara přivedl dvě děvčátka, 13leté a 12leté, do své villy v San Rafaelu na Riviéře, kdež staly se obětí orgií jeho i je-ho přátel. Dívky musily dokonce psáti domů listy o krásném životě, jakýž prý prožívají a byly pak zneuctěny poslány domů rodičům, již byli zlatem uplacení.

Flachon byl předvolán k vyše-třujícímu soudu a podroben jedno-m výslehu; na druhý den byl předvolán znovu, ale obávaje se zatčení, uprel přes Belgii. Vydán ihned za ním zatykač. Aféru od-halili detektivové montmartrestí a batignollští. Nejprve zatčení tři hrozní megéry, mezi nimi jistá madame Lemairová, kteráž obě mladičké deernšky své uvedla v den birmování, ještě v bílém rou-še, do domu jistě kuplířky, kde je za značný úplatek vydala zbyřal-cům pro orgie jejich. "Intransi-gent" uvádí jméno i vydavatele jiného ještě listu, kterýž prý jest uvržen na lože následky těchto orgií a nikoliv, jak se tvrdilo, ná-sledky operace nějaké a sotva ži-votem vyvázne. Jen proto nebylo prý dosud přikročeno k zatčení je-ho. Mezi viníky, kteří se vyše-třují, jsou prý i tři osoby vyššího stavu soudeovského. Aféra buď v Paříži ohromnou sensací, a kruh její stále se šíří.

Z přírody do domu.

Překrásný obraz, znázorňující sbírání a dopravu bylin v jedné části a vína v jiné části zeměkoule, vědecké sloučení jich v ladný, lé-živý celek, a dopravu jeho znovu do různých krajů, předkládá letos svým přečteným příznivcům pan Josef Triner, vyráběl světozná-mého Trinerova Léčivého Hořké-ho Vína a Trinerovy Angelikové Hořké. K obrazu připojen jest kalendář na rok 1912. Upozorňuje-me své čtenáře na bohatý kalen-dář ten, jež mohou si objednatí u p. Jos. Trinera, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill., za 10 centů, buď hotově nebo v poštov-ních známkách. 22-3

BEZ MATKY.

F. M. BERANOVSKÝ.

Bylo před stédřím dnem. Bělostný snih sypal se s výše, pokrýváje zem, střechy domů i uli-ce mřeta a taková zamklá tíš vi-sela nade vším. Pouliční svítla blikala zimomřivě a vozy elektrí-cké dráhy šimly se tíše, skoro ne-slyšně, v tom tichu večera.

Výklady krásná byly osáfeny, ale dnes už nebylo tolik kupují-cích, neboť každý měl již dary pro svoje milé, kterým za několik okamžiků mly vyvolati úsměvy v líc a láskyplná slova díků na rty, až v důvěrném tóně rodin-ného kruhu s zjasněným zrakem podá jeden druhému dákaay své přifné a lásky. Sel jsem po 16. ulici na poštu. Což mne pudilo, abych se tam po-díval i dnes. Chodby poštovní budovy byly skoro prázdny. Ale přece uviděl jsem tam známou tvář neznámé eizinky. Vidával jsem ji častěji,

při tom eizinku. Ta otevřela ko-nečné obálku a chvějící se rukou vytáhla složený list. Celá je: To se zachvěla a zdivený zrak její byl ztrnule upřen v černé vě-tví bílé plochy dopisu. Zajisté do-stala nemilou zprávu, pomyslí-jsem si. A hle, skutečně. Ruka její klela najednou bezvládně i s listem podle těla, hlava zapadla v ramena a zrak její přikrylý dlou-hé hadvábné řasy, v kterých za-blesklo se česá, jakoby slza. Hruď její se však najednou zvinila, tělo zachvělo, prsty rukou sevřely a se-rtů splynulo. "Miu moder! Aer det sant! Det aer foer mycket! ... Han aer en leogner! — Má matka! Je to pravda! To je příliš mnoho! — Ne, on le!" V té chvíli zahledl jsem se na list, který svřela v rukou a četl tato slova, psaná silnou a výraz-nou, rukou mužskou: "Viu roer garna vacner. Jag vill saag a dig nagot. Taenk dig bara. Din moder doett ganska plosstlight. Vi hafva kallats, vi ha setat daerborsta. Aldrig har jag sett naegot vaekrare — inte glosenna! Det aer inte sa svart, som man tror..." ("Byli jsme shaft přátelé. Chci

va tu její píseň "En vacker flicka..." (Jedna krásná dívka...) která v ústech jeho připadala jí nejkrásnější písní světa. To jí bylo patnácte let. Mezi-tím dospěla na těle i na duchu. Ohzory jejího duševního života se šířily a matka poslala jí do U-mbea, kam vypravili před tím i E-riebe. Pobyla tam tři léta a na každé prázdniny běžela všecka roztočená, probíhaje všemi dra-hými místy rodiště. Táhli jí tam blas krve i srdce. Eribech zatím již zmůžněl a při-pravoval se k stavu duchovnímu. A hned pomýšleno i na jeho ože-nění a za ženu mu určena Gusta-va, dcera starého pastora Nanso-na. Sňatek byl odbyt a za měsíce o-dejela Olafa k jakýmsi vzdále-ným příbuzným do Ameriky. Těžko se loučila s těmi svými fjeldy i fjordy, s těmi krásnými sláncemi i západy, plnými zlata slunce a krve růží — těžko opou-štěla drahou mat svou, jakoby tučila, že neshledá se s ní více. Ale rána srdce byla příliš velká: a jediným lékem bylo tu staré: Sejde s očí, sejde s myslí, neboť čas raní i hoří a jest nejlepším lékem.

A tak ocitla se Olafa v Omaze. A dnes píše jí ten Erieh Olson, který byl kdysi tak drahým srdeci jejímu — píše, že ta stará, dobrá a drhá matička její zemřela, že není již již více, že odesla tam v Neznámo, zkad nenf návratu, že uložili jí k věčnému spánku pod tvrdé hroudy vesnického hřbito-va... A ona, ona nemohla zlíbatí ty drabé líc a rty, ty starostlivé ruce něžného mateřského srdce, nemohla pohleděti naposled v ztr-nulou sčtovinu zářivých očí mat-činých a zaláčetí jí víčka k věčné-mu snu, — protože mezi nimi le-žela prstora, která nedala se pře-klenouti rukou lidskou, — a čas, který posl věčným zákonem Přiro-dy nedá se zastaviti. O, moder, miu moder! Det aer inte morslight! — O, matka, má matka! To není možné! Vyšla vřavoravým krokem z budovy a odejela pouděti drahou po Farnam nekam k západu. Zitra bude stédřím dnem a všude bude plno sněhu, jasotu a radosti — ale v srdeci Olafy bude prázdno a smutno — neboť tam daleko, tam v pohorí Skandinavie, tam dříme věčný sen nejpříliš bytost — matka její — — —